

Kaupunkiympäristön suunnittelu
Asemakaavoitus

19.3.2018

Maanalainen asemakaava nro 8676, Näsikallion eritasoliittymä ja Amuritunneli, aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu

Aika	Maanantai 19.3.2018 klo 9.30-10.50	
Paikka	Frenckell, neuvotteluhuone Strömmer	
Osallistujat:	Elina Karppinen	Tampereen kaupunki, asemakaavoitus
	Veikko Vänskä	Tampereen kaupunki, asemakaavoitus
	Marjut Ahponen	Tampereen kaupunki, asemakaavoitus
	Antonia Sucksdorff	Tampereen kaupunki, asemakaavoitus
	Marjatta Salovaara	Tampereen kaupunki, ympäristönsuojelu
	Ari Vandell	Tampereen kaupunki, liikennesuunnittelu
	Minna Huttunen	Pirkanmaan ELY-keskus
	Mikko Sulkakoski	Kainuun ELY-keskus
	Mikko Vallbacka	Pirkanmaan liitto
	Pekka Mutikainen	Pirkanmaan pelastuslaitos
	Mauri Mäkiäho	Liikennevirasto
	Kari Tappura	Tampereen Sähköverkko

1 Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Elina Karppinen avasi kokouksen. Todettiin läsnäolijat. Puheenjohtajana toimi Karppinen ja sihteerinä Antonia Sucksdorff.

Ilmoitus kokouksen ajankohdasta on jaeltu 10.1.2018 ja kokousaineisto 9.3.2018. Aineisto on lähetetty tiedoksi myös asialistasta puuttuneelle Trafille.

2 Kokouksen tarkoitus

Kyseessä on MRL 66 §:n mukainen asemakaavan aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu.

3 Suunnittelu- ja selvitystilanteen esittely

Marjut Ahponen kertoi lyhyesti suunnittelun lähtökohdista ja etenemisestä.

Asemakaava:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä hankkeen suppea yleiskuvaus olivat nähtävillä 4.1 - 1.2.2018. Aineistosta jätettiin viisi viranomaiskommenttia/-lausuntoa (terveyden- suojeluyksikkö, Kainuun ja Pirkanmaan ELY-keskukset, maakuntamuseo, viheralueet ja hulevedet- yksikkö) ja 29 mielipidettä. Pirkanmaan liitto ilmoitti, ettei jätä kommenttia osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. 18.1.2018 järjestetyssä yleisötilaisuudessa esitetyt kysymykset ja kommentit olivat pitkälti saman sisältöisiä kuin kirjallisena saadussa palautteessa.

Aloitusvaiheessa nähtävillä ollut aineisto ja siitä saatu palaute lyhentämättömänä:

<https://www.tampere.fi/cgi-bin/kaava/kaavadoc?8676>

Näsikallion eritasoliittymän suunnitteluperusteet:

Pirkanmaan ELY-keskus on toimittanut Näsikallion eritasoliittymän suunnitteluperusteet Liikenneviraston hyväksyttäväksi. Eritasoliittymän aluevaraussuunnitelma ja Amuritunnelin yleissuunnitelma on käsiteltävä ennen tie- ja -katusuunnittelun käynnistämistä. ELY -keskuksen

ja kaupungin välisen suunnittelusopimuksen valmistelu voidaan käynnistää (kaupungin aloitteesta), kun suunnitteluperusteet on hyväksytyt.

Kunkun parkki:

Kunkun parkin suunnittelun, toteutuksen ja operoinnin käyttöoikeusurakkaa koskevan toteuttamissopimuksen saajaksi on valittu Finnpark Oy. Hanke on tarjottu toteutettavaksi kahdessa vaiheessa ja sen laajuus on vähintään 1277 autopaikkaa. Yhteys Näsikallion eritasoliittymään toteutuu ensimmäisessä vaiheessa. Operaattorin valintapäätöksestä tulee sitova, kun toteuttamissopimus on hyväksytyt kaupunginhallituksessa.

Hankkeen yleissuunnittelu ja ympäristövaikutusten arviointi (Sitowise Oy):

Neuvottelun ennakoaineistona toimitetussa yleissuunnitelman luonnoksessa (28.2.2018) on jo voitu hyödyntää mm. alueen liikenneverkkoa, maa- ja kallioperää, pohjavettä, ilmanlaatua, melutasoja ja pima -kohteita koskevia nykytilanteen tietoja sekä alustavia selvitysten tuloksia. Selvityksissä tarkasteltavista vaihtoehdoista käydään vielä kaupungin sisäistä keskustelua.

Viimeisimmän luonnoksen mukaan koko hankkeen hyötykustannussuhde (H/K-suhde) olisi 0,82, eritasoliittymän ja Kunkun parkin 0,2 ja pelkän Amuritunnelin 1,35.

H/K- laskentaan liittyen on pohdittu liikenne-ennusteverkon (EMME) muutos- ja päivittämistarpeita. H/K-laskenta perustuu puhtaasti liikennetaloudelliseen arviointiin ja suurimmat tämän hankkeen hyödyt tulevat sen perusteella liikenteen aikasäästöstä. Tuloksissa ei saada näkymään esim. Kunkun parkista tai muustakaan maankäytön kehittämispotentiaalin kasvusta tulevia hyötyjä. Nyt laskentamalli ei huomioi lainkaan esimerkiksi katuverkolta Kunkun parkkiin siirtyviä pysäköintipaikkoja ja liikennettä.

Kaupunkitaloudellisten vaikutusten arvioinnissa on tarkoitus tuoda esille hankekokonaisuuden tuomat hyödyt ja liikenteen H/K-laskentaa täydentäviä perusteita kustannustasolle, kuten alueen muun maankäytön kehittyminen. Tarkasteluissa arvioidaan tilannetta vuonna 2040 ja huomioidaan jo päätetyt hankkeet (mm. raitiotie).

Kaupunkikuva ja kulttuuriympäristö (WSP):

Yleissuunnitteluun liittyvä kaupunkikuva- ja kulttuuriympäristöselvitys sisältää mm. nykytilanteen kuvauksen, maanpäällisten alueiden muutoksista johtuvien vaikutusten arvioinnin sekä havainneaineistojen tuottamisen. Selvitys kootaan itsenäiseksi raportiksi. Työ sisältää myös mahdollisen maan pintaan johtavan porrasyhteyden arvioimisen. Alustavasti porrasyhteys sijoittuisi Mustanlahdenkadun ja Puuvillatehtaankadun kulmaan korttelin 35 (Amurinlinna) alueelle. Asiaa tutkitaan myös kohteen maanpäällisen asemakaavan muutoksen yhteydessä (kaava nro 8614, ei vielä vireillä).

Palautteen huomioon ottaminen:

OASiin voidaan tehdä ELY-keskuksen esittämät lisäykset ja aineistoja toimitetaan viranomaisten kommentoitavaksi suunnittelun edetessä. Kainuun ELY-keskuksen lausunnossa esitetty skenaario ei ole P -Hämpin ja Kunkun parkin lattiatasojen korkeusasemat huomioon ottaen mahdollinen: Näsikallion eteläinen kiertoliittymä on noin 20 metriä Kunkun parkkia korkeammalla.

Suunnittelun lähtökohtien ja vaihtoehtojen kuvauksessa on tuotava esille mm. Amuritunnelin tarve ja merkitys, H/K-laskennassa huomioitavissa olevat tekijät ja hankkeen suhde mielipiteissä mainittuihin strategioihin. Päätöksentekoa varten arvioinneissa on tuotava selkeästi esille laskentamallien heikkoudet ja epävarmuustekijät. Vaikutukset ja niiden lieventämiskeinot on kuvattava hyvin.

Palautteessa ja yleisötilaisuudessa esitettyihin kysymyksiin kootaan vastauksia, joita viedään hankkeelle perustettavalle ”usein kysyttyä”- nettisivulle.

Jatkosuunnittelussa mm.:

- Yleissuunnitelmaluonnoksen kommentointimahdollisuus maaliskuun 2018 loppuun mennessä (viranomaiset ja hankkeen suunnitteluryhmä).
- Vaikutusarvioinnissa vertailtavien vaihtoehtojen täsmentäminen ja arviointi.
  - o Esim. liikennetaloudellisissa vaikutuksissa ns. 0-vaihtoehdossa oli oletettu, että Kunkun parkki toteutuu mutta ei Näsikallion eritasoliittymää eikä Amuritunnelia. Kaupunkitaloudellisia vaikutuksia ajatellen 0-vaihtoehdon pitäisi kuitenkin olla tilanne, jossa Näsikallion eritasoliittymän ja Amuritunnelin lisäksi ei toteudu myöskään Kunkun parkki.
  - o Kaupungin päättäjät odottanevat tarkasteluun kolmea vaihtoehtoa: 0: Hanke ei toteudu ollenkaan (ei eritasoliittymää, ei Amuritunnelia, ei Kunkun parkkia); 1: Toteutetaan eritasoliittymä ja Kunkun parkki mutta ei Amuritunnelia; 2: Toteutetaan sekä eritasoliittymä, Amuritunneli että Kunkun parkki.
  - o Vaihtoehdot, jossa toteutuisi vain eritasoliittymä ja Amuritunneli tai vain Amuritunneli ja Kunkun parkki, ovat siinä määrin epärealistisia ettei niiden arvioimisella ole ajateltu löytyvän riittäviä perusteita.
- Selvitysten ja yleissuunnitelman jatkotyöstäminen
  - o Liikennemallista saatavista lähtötiedoista keskustellaan vielä tarkemmin ennen vaikutustarkastelujen jatkamista.
  - o Oleellisinta on varmistaa, että kaikki tarkastelut ja selvitykset tehdään samoista vaihtoehdoista ja samoilla lähtötiedoilla.
- Asemakaavan alustavan valmisteluaineiston kokoaminen.

4 Viranomaisten puheenvuorot ja keskustelu

Pirkanmaan ELY-keskus

Minna Huttunen totesi, että hän ja Elina Viitanen Pirkanmaan ELY -keskuksesta ovat olleet mukana asemakaavan ohjausryhmässä ja heidän kommenttinsa on otettu huomioon asemakaavan valmistelussa.

Valtatie 12 Näsikallion maanalaisen eritasoliittymän suunnitteluperusteet ovat parhaillaan hyväksyttävänä Liikennevirastossa. Hyväksymispäätöksen jälkeen käynnistetään eritasoliittymän aluevaraussuunnitelman laadinta kaupungin esityksestä. Asemakaavassa pitää osoittaa riittävän suuri aluevaraus liikennealueeksi eritasoliittymää varten. Liikennealueella tieoikeus tulee ulottumaan kallion pintaan, vastaavalla tavalla kuin Rantatunnelissa.

Amuritunnelin osalta esille on noussut kulttuuriympäristöarvot Hämeenpuistossa. Pystykuilulle on löydetty hyväksyttävä ratkaisu.

Asemakaavaprosessi sisältää vaikutusten arviointia laajasti, mikä on hyvä pohja tiesuunnitelmalle. Rantatunnelista saadaan tietoa kuivatusjärjestelmästä ja pohjaveden seurannasta. Tietoja kannattaa hyödyntää tämän hankkeen suunnittelussa.

Rantatunnelin toimivuudessa on ilmennyt ongelmia, joiden vuoksi pohjoisempi B-tunneli on jouduttu sulkemaan. Ongelmien aiheuttajaksi on tunnistettu Vaitinaron liittymä, jonka välityskyky ei ole riittävä. Keskusteltiin liikenteen ohjautumisesta häiriötilanteessa. Mauri Mäkiäho totesi, että häiriötilanteessa on huolehdittava, että liikenne ei seiso Rantatunnelissa

vaan se ohjataan katuverkolle ja kehätielle. Häiriötilanteessa liikennettä ei ohjata myöskään Amuritunneliin, eikä se voi toimia Rantatunnelin varareittinä.

Liikennevirasto

Mauri Mäkiäho on kommentoinut aineistoa prosessin aikana. Hankkeessa on osittain samoja osallisia kuin Rantatunnelihankkeessa. Rantatunnelin suunnittelussa syntynyttä tietoa ja selvityksiä kannattaa hyödyntää. Turvallisuudesta ja poistumisreiteistä ollaan erityisen kiinnostuneita. Rantatunnelin varareitit saattavat tulla uudelleen tutkittaviksi. Ihmisten orientoitumiseen maan alla on syytä kiinnittää erityistä huomiota suunnittelussa, myös poikkeustilanteissa.

Liikenneviraston Liikenteen ohjaus ja hallintatoimintoja ollaan yhtiöittämässä, jolloin mm. tietelematiikka siirtyy yhtiölle. Sikäli kun tietunnelin tai tieosuuden teknisillä- ja järjestelmillä ja ohjauksella on rajapintoja Amuritunnelin ja Kunkun parkin kanssa, em. yhtiö on syytä huomioida uutena hankeosapuolena.

Pirkanmaan liitto

Mikko Vallbacka kertoi, että Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 alueelle on osoitettu liikennetunneli ja uusi maanalainen eritasoliittymä. Asemakaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

Tampereen Sähkölaitos / Sähköverkko

Kari Tappura totesi, että sähköliittymien tarve, hallinnanjako toimijoiden kesken ja maanalaisiin tekniikkatiloihin pääsy ja tilavaraukset on huomioitava suunnittelussa.

Kainuun ELY-keskus

Mikko Sulkakoski piti hyvänä tietona sitä, että vesi ei pääse onnettomuustilanteessa virtaamaan eritasoliittymän kautta Rantaväylän tunneliin. Padon omistajan eli Sähkölaitoksen kanssa on syytä tehdä yhteistyötä patoturvallisuuden huomioimiseksi rakentamisen aikana. Patoturvallisuuden tarkkailuohjelmaa pitää tehostaa louhinnan ajaksi, jos louhitaan lähellä patoa.

Pirkanmaan pelastuslaitos

Pekka Mutikaista huolestutti Satakunnankadun välityskyvyn huonontuminen ja toimivuus hälytysajotilanteessa. Kaistojen poistuminen ja lisääntyvä liikenne voi aiheuttaa viivästyksiä hälytysajoneuvoliikenteelle. Hän toivoi, että kaavaratkaisulla saataisiin Satakunnankadun kokonaisliikennettä vähentymään, liikenne lännen suuntaan muuttuisi sujuvammaksi eikä välityskyky heikentyisi nykytilanteesta.

Suunniteltujen tunneleiden osalta pelastustoimen toimintaedellytyksistä on käyty alustavat keskustelut. Poistumiskuilujen määrä on hyväksyttävissä. Ramppi 3:n poistumisreitti oli vielä jäänyt epäselväksi. Amuritunnelissa on huomioitava kaksisuuntaisen liikenteen vaikutus yleissuunnitelmassa esitettyyn savunpoistoratkaisuun. Olisi tutkittava, voidaanko savunpoisto toteuttaa muuna kuin pituussuuntaisena ratkaisuna. Parhaat ratkaisut löytyvät riskianalysien ja toiminallisuustarkastelujen kautta.

Liikennejärjestelmän suunnittelu

Ari Vandell totesi, että liikennejärjestelmän suunnittelu on ollut tiiviisti mukana asemakaavan valmistelussa. Amuritunnelille on ollut hankala löytää ongelmattonta sijaintipaikkaa. Suuaukko

tuo lisää liikennettä ja kaventaa katutilaa sen läheisyydessä, mutta vähentää liikennettä esim. Sepänkadulla, jolle raitiotietä suunnitellaan. Kokonaisuutena liikenneverkon toimivuuden kannalta tässä ratkaisussa on hyviä elementtejä.

Ympäristönsuojelu

Marjatta Salovaara totesi, että ympäristönsuojelu on kommentoinut aloituskokouksessa käytön ja rakentamisen aikaisia ympäristövaikutuksia. On olemassa paljon seurantatutkimusta ja kokemusta rakentamisesta lähialueelta, josta voi ottaa opiksi. Vesiasiat ja muut työnaikaiset vaikutukset huolettivat Rantatunnelin rakentamisen aikana. Liian optimistiset työaikatavoitteet ovat riski. Rakentamista saatetaan joutua rajoittamaan, jos se aiheuttaa paljon haittaa asukkaille. Louheen väli- ja loppusijoituspaikkojen suunnittelu ajoissa on tärkeää.

Keskustelu

Marjut Ahponen kertoi kaupunkimittauksen terveiset. 3D-kiinteistönmuodostusta koskeva lakimuutos tulee voimaan ensi syksynä. Uuden lain keinoja voidaan ehkä hyödyntää esim. maanlaisten tilojen hallinnanjakoa pohdittaessa.

Marjut Ahponen kertoi, että lähialueen asunto-osakeyhtiöt ovat kyselleet pelastusteiden muutoksista alueella. Hän esitti, että asiaa selvitettäisiin asemakaavan yhteydessä. Pekka Mutikainen kannatti esitystä. Nykytilanteessa pelastuslaitos tosin käyttää näille kiinteistöille pääosin muita reittejä kuin suoraan pihaan ajoa Satakunnankadulta.

Marjatta Salovaara esitti, että laajasta vaikutusten arvioinnista nostettaisiin paremmin esille ympäristöön liittyvät perustelut kaavaratkaisulle.

5 Jatkoimenpiteet

Elina Karppinen totesi, että tunnelin suuaukon sijainti nousi esille voimakkaasti yleisötilaisuudessa. Esitetty paikka on todettu kokonaisuuden kannalta parhaaksi vaihtoehdoksi, vaikka se aiheuttaa haittaa lähialueen asukkaille.

Seuraavaksi jatketaan suunnitelmien ja selvitysten laadintaa sekä tutkitaan tarkemmin neuvottelussa esille nousseita asioita kuten vaihtoehdot, pelastusreitit, sähköliittymät + muuntamotilat, laajemmat ympäristövaikutukset ja savunpoisto. Tavoitteena on, että valmisteluaineisto saataisiin koottua ja nähtäville kesällä 2018.

6 Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 10.50.

Tiedoksi

Dani Kulonpää	Tampereen kaupunki, yleiskaavoitus
Timo Seimelä	Tampereen kaupunki, liikennesuunnittelu
Titta Tamminen	Tampereen kaupunki, rakennusvalvonta
Kimmo Sulonen	Tampereen kaupunki, kaupunkimittaus
Heli Toukonieniemi	Tampereen kaupunki, kiinteistötoimi
Mirjam Larinkari	Tampereen kaupunki, viheralueet ja hulevedet
Maria Åkerman	Tampereen kaupunki, viheralueet ja hulevedet
Juha Kaivonen	Tampereen kaupunki, kehitysohjelmat/keskusta
Miinu Mäkelä	Pirkanmaan maakuntamuseo

Kaupunkiympäristön suunnittelu
Asemakaavoitus

19.3.2018

Ville Vuokko

Samuli Alppi

Elina Viitanen

Harri Vitikka

Karoliina Laakkonen-Pöntys

Sanna Siukola

Hanni Hirvonen

Liikennevirasto

Pirkanmaan ELY-keskus

Pirkanmaan ELY-keskus

Pirkanmaan ELY-keskus

Pirkanmaan liitto

Tampereen Vesi

Tampereen Sähkölaitos Oy / Energia-yksikkö

